SWiPE

Fiksu Työ – Fiksu Talous

Alustatalous ja työn muutos

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan kuuleminen VNS 6/2017 vp Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 1. osa Jaettu ymmärrys työn murroksesta

Professori, KTT Anne Kovalainen
Turun yliopiston kauppakorkeakoulu
STN konsortio SWiPE:n johtaja
Liiketoimintaosaamisen ja yrittäjyyden professori

17.11.2017 Liite 1

@swipe_STN

www.smartworkresearch.fi

Turun yliopisto
University of Turku

ETLA

Työterveyslaitos

SUOMEN AKATEMIA

strateginen TUTKIMUS

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

Fiksu työ alustatalouden aikakaudella – **STN-hanke yhdistää**:

- Monitieteisen ja kansainvälisen tutkijajoukon Turun yliopistosta, ETLA:sta ja TTL:stä.
- Kansainvälisen alustataloutta ja alustatyötä tutkivan tutkijajoukon USAsta ja Euroopasta.
- Työn ja talouden tutkimuksen.
- STN 3-vuotinen rahoitus, puolivälissä.

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

Fiksu työ alustatalouden aikakaudella – tutkimusaiheet:

- Tulevaisuuden työ ja alustoilla tehtävä työ
- Alustatalous Suomessa ja kansainvälisesti
- Työn muutos & uudet merkitykset
- Tietointensiivisen työn vaatimat taidot ja kyvykkyydet
- Julkisen sektorin työn digitaalinen työ
- Yrittäjyyden dynamiikka, itsensätyöllistäminen
- Koulutuksen muutokset – case: yrittäjyysyliopisto
- Maahanmuuttajien yrittäjyysmahdollisuudet

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS

Digitalous ja –yhteiskunta-indeksi (DESI 2017), Euroopan komissio.

Take away lessons:

Suomi pärjää nyt hyvin – digitalisaation syvävaikutus ja läpileikkaavuus tunnistettu.

Seuraavaksi tarvitaan syvävaikutuksiin ja tulevaisuuteen varautuminen: toimenpiteet & priorisointi & aikajänne.

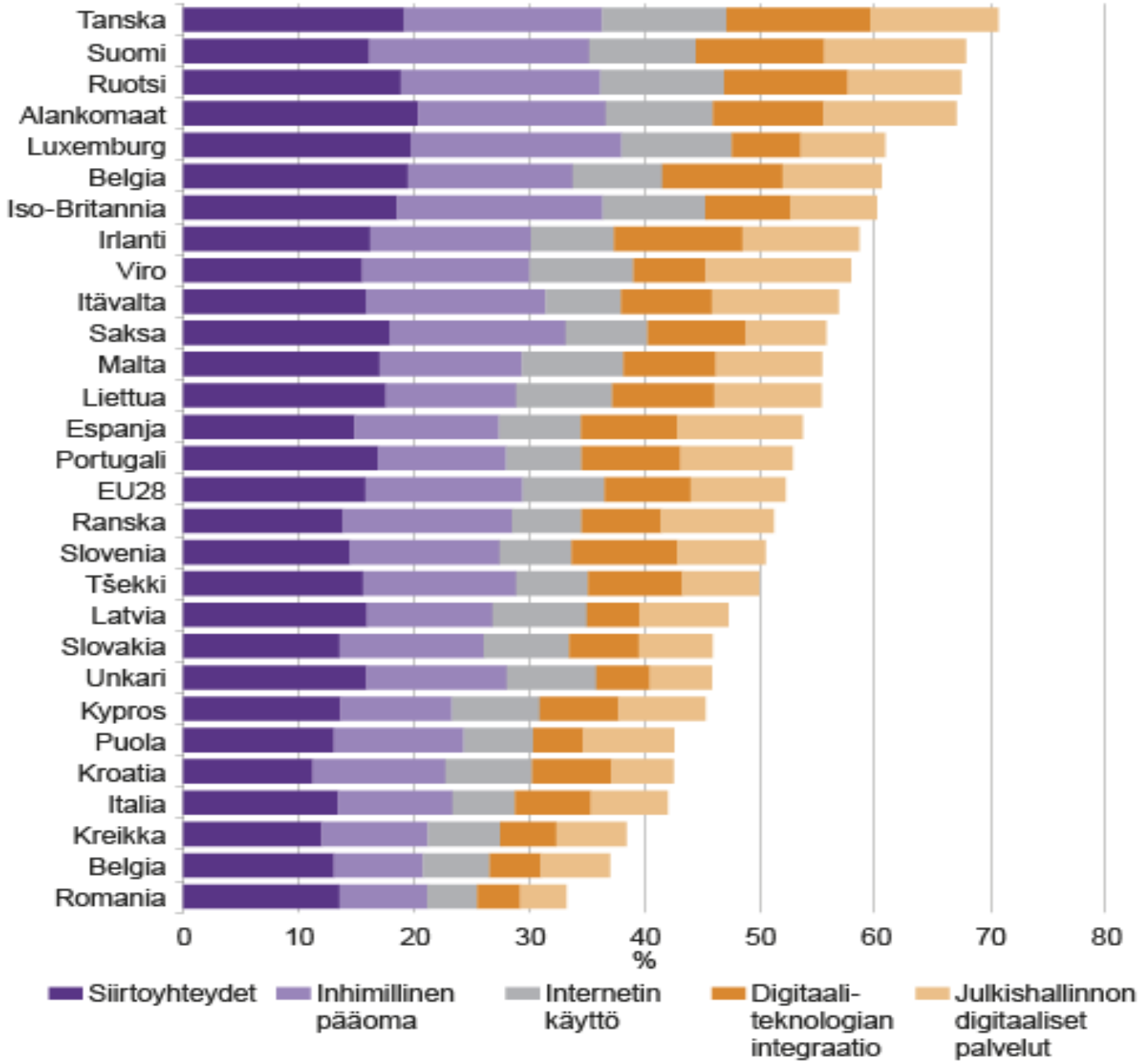

Turun yliopisto
University of Turku

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

Työn murroksen iso kuva I

- Digitalisaatio muuttaa kaikkea työtä – suuri ero 1970/80-luvun automaatiokeskusteluun
- Digitalisaatio sekä muokkaa että hävittää
- Korostaa yksittäisiä työtehtäviä, heikentää professioiden asemaa?
- Alustatalouden toimintalogiikka yleistyy-> verkostovaikutukset kasvavat

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

Työn muutoksen isot haasteet yhteiskunnalle

- Verotus – kun puhumme alustataloudesta, miten verotettava tulo yksilöiden ja yritysten näkökulmasta ja valtion kannalta muodostuu?
- Sosiaaliturva – kun puhumme digitalisaatiosta miten joustava järjestelmä voidaan tehdä jo nyt kun työntekijä/yrittäjä –asema on muutoksessa?
- Koulutus – miten osaamme ennakoida nyt mitä taitoja työssä tarvitaan 5-10 vuoden kuluttua?

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

Digitaaliset alustat

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

Mitä on digitaalinen alustatalous?

- Vähintään kaksi käyttäjäryhmää (myyjät; ostajat)
- Alusta on käyttäjiä yhdistävä tekijä
- Keskeistä on arvonluonti kaikille käyttäjäryhmille

Miksi alustatalous kasvaa nopeasti?

- Verkostovaikutukset merkittäviä – jokaiselle hyödyksi
  - Työtä välittävillä alustoilla verkostovaikutukset epäsuoria
- Mittakaavaedut suuria
  - Kiinteät kustannukset korkeat, muuttuvat kustannukset alhaiset
- Transaktiokustannukset vähäisiä -> tehokkuus ilmeinen

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS

Useita alustatalouden jaotteluja

HAKUALUSTAT Esim. Google search, Bing, DuckGoGo	**SOSIAALISET VERKOSTO-ALUSTAT** Esim. Facebook, LinkedIn, Xing, Twitter	**MARKKINA-PAIKKA-ALUSTAT** Esim. Amazon, Tripadvisor, Huuto.fi, Etsy
SHARING ECONOMY Esim. Airbnb, Wimdu, BlaBlaCars	**TYÖTÄ VÄLITTÄVÄT ALUSTAT** Esim. TaskRabbit, Mechanical Turk, ukko.fi Helpling, Uber	**MUUT DIGITAALISET ALUSTAT** Esim. Paypal, fintech-alustat, IBM Watson, GE Predix, Business-to-business alustat, AI-alustat

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

kaikki alustatalouden muodot muuttavat työtä

- Eivät vain globaalit vaan myös alueelliset alustat
- Käynnissä EU-selvitys digitaalisista työvoimaa välittävistä alustoista: arviot alustatyöntekijöistä ja ansioista vaihtelevat suuresti. Groen&Maselli (2016) 0.05% EU:n työvoimasta aktiivisesti alustatyötä tekeviä (2/3 Uber); Harris&Krueger (2015) arvioi alle 1%:n USA:n työvoimasta ansainneen alustoilla, PEW tutkimuskeskus (2016) arvioi 8% USA:n työvoimasta ansainneen alustatyöllä. Devary (2017) maailmanlaajuisesti 8.000 Amazon Mechanical Turk Power-työntekijää.
- Digitalisaation ja digitaalisen alustatalouden muutos kohdistuu hyvin eri tavoin eri ammatteihin – nyt ammattien kokonaisuudet muuttuvat -> työtehtävien osaaminen korostuu -> koulutukseen kohdistuvat paineet kasvavat.
- Keskeistä luoda hyvät digitalisaation läpiviemisen keinot olemassaoleviin yrityksiin ja julkiseen sektoriin (hyvä vauhti, mutta riittääkö kv.kilpailussa?)

SWiPE
Fiksu Työ – Fiksu Talous

Alustoilla kasvava merkitys kaikenlaisessa työssä ja oppimisessa

Julkisen sektorin alustat

MOOC

virtuaalikoulut

työnvälitys

Bock et al., 2016

SWiPE
Fiksu Työ – Fiksu Talous

Työn murroksen iso kuva II

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

Työ digitaalisessa utopiassa:

Tehokas globaali alustatalous

Markkinat – **Algoritmit** lisäävät markkinatehokkuutta –**Työntekijät** valitsevat alustatyöt ja tehtävät vapaasti – **Valtio** ohjaa ja tukee joustavasti

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

Työ digitaalisessa dystopiassa:

Tehokas globaali alustatalous

Markkinat – Algoritmit yritysten tilalle – **”Tähdet, tykkäykset ja tiputukset”** ja mikrotyö ammattien ja kokonaisuuksien tilalle – **”Yövahtivaltio”** korvaa kannattelevan ja ohjaavan valtion.

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

Avainviesti

SWiPE
Fiksu Työ - Fiksu Talous

- Kumpikaan em. narratiiveistä (utopia – dystopia) ei realistinen tulevaisuuden yhteiskunnallisten ratkaisujen etsimisessä työn suuren muutoksen edessä.
- Työn iso muutos kytkeytyy talouden muutokseen digitalisaatiossa, ei irrallinen.
- Digitalisaatio ja alustatalous luovat uusia mahdollisuuksia ja uutta yrittäjyyttä – higher skills & lower costs (platforms, gig economy, global scalability).
- Luovat myös epävarmuutta ja dynamiikkaa – lower skills & higher costs.
- Sääntelyn miettiminen etunojassa & molempien em. näkökulmien huomioon ottaminen keskeistä myös siksi että työn uudet muodot ja tekijät (esim. itsensätyöllistäjät) ja työn kysynnän muodot ovat kasvavasti heterogeenisiä.
- Työssä olevan työvoiman kouluttaminen / kouluttautuminen yksi keino varautua digitalisaation myötä tehtäväpainoitteisen työn ja mikrotyön lisääntymiseen: ”It is task, not profession” – monenlaisten työtehtävien hallinta, ei professio, merkitsee suojaa työttömyydeltä.

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS

@swipe_STN
www.smartworkresearch.fi

SWiPE
Fiksu Työ – Fiksu Talous

Ihminen teknologian keskiössä

Hyvin toimiva yhteiskunta on paras kasvualusta tehokkaalle innovaatioekosysteemille.

Turun yliopisto
University of Turku
ETLA
Työterveyslaitos
SUOMEN AKATEMIA
strateginen TUTKIMUS